

**БДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ
НАЗНАЧЕНО СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-226/25.05.2021 НА РЕКТОРА НА
МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ“
ГР. ВАРНА**

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Димитър Георгиев Ставрев, д.м.

доцент в катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“

Факултет „Обществено здравеопазване“

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Относно: Дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ по докторска програма „Медицина на бедствените ситуации“ в област на висшето образование 7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина на д-р Жанина Йорданова Иванова на тема: *„Осигуряване на кръв и кръвни съставки в случай на бедствени ситуации“*

Д-р Жанина Йорданова Иванова е родена през 1962 г. в гр. Тутракан. През 1987 г. завършва Медицински университет - Варна, специалност „Медицина“. В периода декември 1987 г. - май 1995 г. работи в СЗУ с. Невша, община Ветрино, като участъков лекар. От 1995 година работи, в Районен център по трансфузионна хематология – Варна. Заемала е длъжности в РЦТХ-Варна, както следва: ЛЕКАР до 2009; НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ „Управление на качеството и кръвните съставки“ за периода 2009-2012г.; ДИРЕКТОР от 2012 г. до момента. Придобива медицинска специалност „Трансфузионна хематология“ на 1 януари 2007 година.

Документите по дисертацията на д-р Жанина Йорданова Иванова за присъждане на образователна и научна степен "доктор" са подготвени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ и Правилника за неговото приложение.

Представеният дисертационен труд разглежда актуалната тема за осигуряване на кръв и кръвни съставки в случай на бедствени ситуации. Уводната част представя съществената роля на преливането на кръв и кръвни съставки в предоставянето на медицински грижи за жертвите на бедствия, причинени от природни и човешки фактори. В раздела „Литературен обзор“ на 57 страници е направен анализ на развитието на кръвопреливането през Първата и Втора световна война, кръвопреливане и кръводаряване в България и спецификата на набиране и предоставяне на кръв и кръвни съставки при бедствени ситуации. Анализът на литературния обзор представя значимостта на проблема и обосновава необходимостта от разработване на темата на дисертацията. Цитираната литература е от съвременни и надеждни международни и национални източници.

Целта на дисертационния труд е добре формулирана - Изследване необходимостта от кръв и кръвни съставки при бедствени ситуации, готовността на различни групи от населението да станат кръводарители при необходимост, механизмите за осигуряване на кръв и кръвни съставки и въз основа на това да се предложи алгоритъм за организацията на осигуряването им в случаи на бедствени ситуации.

Поставените задачи са шест на брой, съответни на целта обхващат във възможно най-широк аспект разглежданата проблематика. Изследователската хипотеза концентрира в прогностичен аспект изводите от литературния обзор и натрупания личен професионален опит на докторанта. Допуска се, че бедствената ситуация създава значими проблеми с неблагоприятното си въздействие върху системата на набиране, обработка и предоставяне на кръв и кръвни съставки. От друга страна обществената реакция при бедствени ситуации стимулира нагласите за даряване на кръв на членовете на обществото, като ролята на специалистите от трансфузионната система е да адаптират дейността на централите в настъпилите екстремни условия така, че здравната система да получи всички необходими кръв и кръвни съставки.

Периодът 2018-2020 г., обхватът на изследването - 3000 кандидат кръводарители и критериите за включване и изключване са подходящо определени и приложени. Използваните методи на проучването обхващат от различни аспекти формулираните преди това задачи и допринасят за пълноценен анализ на проблема.

Представеният за становище дисертационен труд е лично дело на дисертанта и се състои от 8 раздела: увод, литературен обзор; цел, задачи и изследователска хипотеза; материал и методи; собствени проучвания и обсъждане; изводи; заключение и приноси. В допълнение, без номерация в дисертацията са представени публикации, свързани с дисертационния труд, литература и приложения. Общият обем на дисертационния труд е 162 страници.

Представеният литературен обзор към дисертационния труд дава ясна представа за задълбочените познания на д-р Иванова по проблема, за научната и зрялост в разбирането и интерпретирането на литературните източници. Със своята дисертация д-р Иванова показва много добрата информираност по проблема, владее на съвременни методи за обработка на данни и способност да анализира и обобщава научни резултати.

Собствени резултати са на 70 страници (63-132), добре онагледени чрез 27 фигури, 15 таблици и 3 приложения. Представени са в шест раздела:

- Анализ на механизмите за получаване на кръв и кръвни съставки и въздействието на бедствените ситуации върху този процес

- Ретроспективен и проспективен анализ на нуждите от кръв и кръвни съставки за 5 годишен период в региона

- Готовност на населението за безвъзмездно и доброволно кръводаряване в нормална обстановка и в бедствени ситуации

- Прогностичен анализ на нуждите от кръв и кръвни съставки при извънредни/бедствени ситуации

- SWOT анализ на кръводарителските кампании, като се изведат силните и слабите страни

- Алгоритъм за организацията и осигуряването на кръв и кръвни съставки в отговор на нуждите при извънредни ситуации

Резултатите са убедителни, а направените изводи ясно и точно формулирани.

Приносите в дисертационния труд са разпределени на две групи - с научно-теоретичен характер и с практико-приложен характер. За първи път в България е описано влиянието на бедствените ситуации върху кръвонабирането и кръвоснабдяването. Подробно са описани необходимите количества и кръвни съставки необходими при различни извънредни ситуации и спешни случаи, както и проблемите за създаване на международна и европейска програма за кръводаряване при бедствие. В практико-приложен аспект особено значим е прогностичен анализ за нуждите от кръв и кръвни съставки в условия на пандемия и свързаната с него готовност на населението за доброволно кръводаряване в нормални условия и извънредни ситуации. Предложени са стратегически насоки при организацията и осигуряването с кръв и кръвни съставки при бедствени ситуации. Във връзка с дисертацията са публикувани 4 статии, които са достатъчни според правилника на МУ-Варна.

Представеният автореферат е направен качествено, с пълноценен естетически вид, според изискванията и отразява ясно осъщественото от д-р Иванова проучване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Жанина Йорданова Иванова „Осигуряване на кръв и кръвни съставки в случай на бедствени ситуации“ съдържа значими и оригинални резултати от които логично и коректно са изведени приноси с оригинален научен и научно-приложен характер, което отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и напълно съответства на специфичните изисквания на ПРАС на МУ-Варна за придобиване на ОНС „доктор“ по специалност „Медицина на бедствените ситуации“.

Въз основа на гореизложеното, давам положителна оценка на дисертационния труд на д-р Жанина Йорданова Иванова и предлагам на членовете на многоуважаемото Научно жури да ѝ бъде присъдена ОНС „доктор“ по докторска програма „Медицина на бедствените ситуации“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.1 Медицина.

Варна 2 юли 2021 г.

Подпис

